

Tánc a sötétben

Messze-messze, valahol egy végtelen dzsungel mélyén élt egyszer egy kis lajhármaki. Puha barna szőre volt, két apró füle, kerek fejcskéje, és legjobban a fák lombjai között szeretett megbújni. A lajhármaki ugyanis nagyon szégyenlős volt. Folyton aggódott rajta, mit gondol róla a többi állat, nem kuncognak-e össze a háta mögött a szőre fakó színe, a füle rövidsége vagy a lomha mozgása láttán. Így aztán, amikor tehetete, megapult az ágak között, és csak nagy ritkán merészkedett elő.

A dzsungel többi állata nem volt ennyire szégyenlős. Sőt, mindennél jobban szerettek nagy multságokat rendezni, és együtt táncolni estétől reggelig. A fák között, a tisztásokon valahol mindig szólt a zene, zengett a nevetés, remegtek a fák ágai a sok táncoló láb, mancs, pata dübörgésétől. A maki csak messziről hallgatta őket. Pedig ő is nagyon szeretett volna táncolni; vágyott rá, hogy csatlakozzon a többiekhez. Magában táncolt is néha, egy-egy sötét zugban, ahol nem láthatta senki, de ahogy a fenekét riszálta, kezét-lábát lengette, mindig úgy érezte, a mozdulatai furcsák és esetlenek. Biztos volt benne, hogy ha bárki látná, hogyan táncol, kegyetlenül kikacagná.

Történt egyszer, hogy a dzsungel lakói különösen nagy ünnepségre készülődtek. Messze földről érkeztek vendégségbe a különféle állatok: oroszlánok, vadlovak, zsiráfok, még egy csapat pingvin is betotyogott. Olyan hatalmas multságnak ígérkezett az este, hogy az állatok követet menesztettek magához a Naphoz, és megkérték, keljen fel másnap reggel egy kicsivel később, hogy tovább tartson az éjszaka, és vele a tánc. A Nap készségesen beleegyezett, az állatok pedig készülődni kezdtek a dzsungel leghosszabb, lehangosabb éjszakájára.

A lajhármaki a közeli fák lombjai mögül hallgatta az előkészületeket. Fájt a szíve, mert ő is szerette volna végigtáncolni az éjszakát, de nem mert csatlakozni a többiekhez. Félénken, szomorúan bujkált a zöld levelek között. Ahogy a Nap lenyugodott, megszólalt a zene, kezdetét vette a mulatság – de a maki nem merészkedett elő.

Csak úgy zengett a dzsungel. Az állatok együtt ropták a táncot, kacagtak, beszélgettek, hajlongtak, szökkentek és pörögtek. A maki vágyakozva fülelt a közelből, és ezerszer elképzelte, milyen lenne beállni közéjük; néha-néha neki is lendült, de az ág végén mindig megtorpant, és visszahúzódott egy faodúba. Vagy egy tucatszor nekidurálta magát, de ugyanannyiszor fel is rémlett előtte, hogy mindenki az ő ügyetlen táncán fog nevetni – és mindannyiszor visszafordult.

Telt-múlt az éjszaka. A telihold és a csillagok beragyogták a dzsungelt, és hangulatos világítást szolgáltattak a tisztáson, ahol a mulatozás zajlott. Egyszerre azonban váratlan dolog történt: sűrű, sötét felhők takarták el az eget. Eltűnt a Hold, eltűntek a csillagok. Vaksötét lett. Az állatok jókedvét azonban ez sem törhette le: vidáman ropták tovább a táncot a sötétben, még a zene sem állt meg egy ütemre sem. A lajhármaki rádöbbsent, hogy eljött az ő pillanata. Hiszen a sötétben nem láthatja senki, hogyan táncol! Nagy levegőt vett, kiosont a fa lombjai közül, és beóvakodott a tisztásra.

A zene azonnal magával ragadta a makit. Táncra perdült, és úgy táncolt, ahogy egész életében szeretett volna: riszálta a fenekét, lengette kezét-lábát, nagyokat ugrott, perdült, olyan vidáman ropta, hogy szinte nem is érintette a földet. Még a két kis, kerek füle is billegett a zene ritmusára. Csak táncolt és táncolt, ki tudja, milyen hosszú időn át – az éjszakának nem akart vége szakadni.

A Nap azonban kezdte elunni a várakozást. Már órák óta fel kellett volna kelnie, de betartotta az állatoknak tett ígéretét, és hagyta, hogy folytatódjon az éjszaka. Egy idő után azonban türelmetlen lett: mégsem lehet örökké sötétség! Meg aztán kíváncsi is volt, mi zajlik a dzsungelben, mert még hozzá is elért a vidám muzsika és kacagás. Amikor már nem bírta tovább a várakozást, óvatosan kikandikált a láthatár mögül.

Az első napsugár pedig nyílegyenesen pont a makira tűzött.

A lajhármaki megdermedt. Minden szem feléje fordult. Az összes állat őt nézte. Éppen egy különösen furcsa táncmozdulat közepén érte a fény, így aztán ott állt, szoborra merevedve, és érezte, ahogy minden porcikáját elönti a szégyen. Észrevették! Meglátták! Most már az összes állat tudta, hogy milyen kínosan táncol... még a pingvinek is! Rémületében hatalmasra nyílt a maki szeme, és az arca kétségbeesett kifejezést öltött.

Futásnak eredt. Eliszkolt az erdőbe, hátra sem mert nézni, hiába kiabáltak utána az állatok. Addig futott, amíg már nem bírta szusszal, akkor befúrta magát egy magas fa odvának mélyére, ott összegömbölyödött, és napokig elő sem mert jönni. Szinte hallani vélte, hogy az egész dzsungel zeng a gúnyos kacagástól.

Jaj, miért is kellett nekem előbújni? – kesergett magában. – Miért nem maradtam inkább a lombok között? Most aztán mindenki tudja, milyen kínosan táncolok! Soha többé nem mutakozhatom a többiek előtt!

A szegény lajhármakit annyira emésztette a szégyen, hogy nappal nem is mert előmerészkedni. Nemcsak a táncot bánta meg, de az ijedtség ráadásul maradandó nyomot hagyott rajta: a szeme tágra kerekedett a rémülettől, és a kétségbeesett kifejezés végleg az arcára fagyott.

Teltek-múltak a napok. A dzsungel lakói hamarosan újabb mulatságra készülődtek. A zene megint naplementekor csendült fel. A lajhármaki nem állhatta meg, közelebb óvakodott, de gondosan elbújt egy fa lombjai között; esze ágában sem volt előjönni, pláne csatlakozni a táncosokhoz. Fájó szívvel hallgatta a muzsikát, de még a fülét sem merte billegetni, nehogy véletlenül megisméltódjön a korábbi kínos jelenet. A tisztást ismét bevilágította a telihold és a csillagok fénye, és a kacagás, beszélgetés hangjait messzire sodorta a szél.

Egyszerre megint csak felhők takarták el az eget. Koromsötét lett. Ahogy azonban az állatok vakon folytatták a vidám mulatozást, a maki döbbenetesen vette észre, hogy továbbra is lát. Közelebb merészkedett, kidugta a fejét a lombok közül, és körülnézett a táncparketten. A félelem miatt kerekre nyílt szemével kiválóan látott a sötétben! A látvány pedig, ami a szeme elé tárult, teljesen megdöbbenetette.

Minden állat, aki a sötétben táncolt, ugyanolyan furán, mókásan mozgott. Riszálták a feneküket, lengették a mancsaikat, billegették a fülüket a zene ritmusára. Szökkentek, pörögtek, hajladoztak, és nagyon jól érezték magukat. Egyikük sem volt kecsesebb vagy elegánsabb a másiknál.

A lajhármaki szívét elöntötte valami vidám, meleg érzés. Lemászott a fáról, és beóvakodott a tisztásra. Senki sem látta őt, de ő látott mindenki mást. A zene azonnal magával ragadta, és ő is táncra perdült. Riszálta a fenekét, lengette a karját, billegette a fülét. Szökkent, pörgött, hajladozott, táncolt egészen hajnalig, szinte a lába sem érte a földet.

Attól kezdve a lajhármaki nagyon boldogan élt a dzsungelben. Ott volt minden mulatságon. Nagy, kerek szemének köszönhetően kiválóan látott éjszaka, ezért nappal aludt, éjjel pedig a dzsungelt járta, és gyakran táncra perdült, akár látta valaki, akár nem.

Aki nem hiszi, járjon utána!

A mese mögötti mese

Ezt a mesét egy rövidke kis asszami mese ihlette, amely azt magyarázza, miért ül örökké szégyenlős kifejezés a lajhármakik arcán. A bengáli lajhármaki (*Nycticebus bengalensis*) bájos kis lény, amely India és Délkelet-Ázsia területén él. Sajnos az utóbbi időben sokan tartják egzotikus háziállatként, annak ellenére, hogy veszélyeztetett faj. Az interneten a lajhármakik nagy népszerűsége tettek szert, mert „csiklandozásra” az emberek szerint mókásan, kézfeltartással reagálnak, és a róluk készült videókat több millióan nézték meg. A kézfeltartás azonban nem a játékoság jele: egy rémült lajhármaki a karja alatt található méregmirigyeket nyalogatva a saját harapását mérgezővé teszi, így próbál védekezni a nála nagyobb ragadozók ellen. A makik a természetes élőhelyükön sokkal jobban érzik magukat. Nem háziállatnak valók.

Az eredeti rövidke feljegyzés a *Brunei Museum Journal* 1978-as, 4/2 számában olvasható.